

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор з науково-педагогічної роботи
та розвитку
Національного університету біоресурсів
і природокористування України
доктор економічних наук, професор,
академік НААН**

Сергій КВАША
2024 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації
Хоменко Тетяни Олексіївни
на тему: **«Регулювання біологічної активності дерново-підзолистих ґрунтів
та продуктивність картоплі столової за органічного землеробства
в умовах Західного Полісся»**,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
зі спеціальності **201 «Агронімія»**
галузі знань **20 «Аграрні науки та продовольство»**

Витяг з протоколу №11 фахового семінару наукової ради науково-дослідного інституту рослинництва і ґрунтознавства агробіологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від «19» червня 2024 року.

Присутні члени наукової ради науково-дослідного інституту рослинництва і ґрунтознавства агробіологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України: Д. В. Літвінов, директор науково-дослідного інституту рослинництва та ґрунтознавства, доктор сільськогосподарських наук, професор, гарант освітньо-наукової програми «Агронімія», голова наукової ради; А. В. Бикін, професор кафедри агрохімії та якості продукції рослинництва імені О. І. Душечкіна, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН, заступник голови наукової ради; Р. С. Жила, доцент кафедри органічної, фізичної та колоїдної хімії, кандидат хімічних наук, доцент, секретар наукової ради; А. Дж. Балаєв, професор кафедри ґрунтознавства та охорони ґрунтів імені професора М. К. Шикули, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН; С. Ю. Булигін, професор кафедри ґрунтознавства та охорони ґрунтів імені професора М. К. Шикули, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН; Ю. М. Дмитренко, доцент кафедри генетики, селекції і насінництва імені професора М. О. Зеленського, кандидат сільськогосподарських наук, доцент; В. О. Забалуєв, завідувач кафедри ґрунтознавства та охорони ґрунтів імені професора М. К. Шикули, доктор сільськогосподарських наук, професор; С. М. Каленська, завідувач кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН; В. П. Коваленко, декан агробіологічного факультету, професор кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, професор; Г. М. Ковалишина, професор кафедри генетики, селекції і насінництва імені професора М. О. Зеленського, доктор сільськогосподарських наук, професор; В. А. Копілевич, завідувач кафедри аналітичної і біоорганічної хімії та якості води, доктор хімічних наук, професор; Б. М. Мазур, завідувач кафедри садівництва імені професора В. Л. Симиренка, кандидат сільськогосподарських наук, доцент; О. С. Макарчук, завідувач кафедри генетики, селекції і насінництва імені професора М. О. Зеленського, кандидат сільськогосподарських наук, доцент; Г. І. Подпрятков, завідувач кафедри технології зберігання, переробки та стандартизації продукції рослинництва імені професора Б. В. Лесика, кандидат сільськогосподарських наук, професор; С. П. Танчик, завідувач кафедри землеробства та гербології, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН; О. Л. Тонха, проректор з науково-педагогічної роботи, професор

кафедри ґрунтознавства та охорони ґрунтів імені професора М. К. Шикули, доктор сільськогосподарських наук, професор; І. О. Федосій, завідувач кафедри овочівництва і закритого ґрунту, кандидат сільськогосподарських наук, доцент; О. І. Хижан, доцент кафедри загальної, органічної та фізичної хімії, кандидат хімічних наук, доцент; О. А. Цюк, професор кафедри землеробства та гербології, доктор сільськогосподарських наук, професор; Л. М. Шевчук, професор кафедри садівництва імені професора В. Л. Симиренка, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН.

Інші присутні на засіданні наукової ради науково-дослідного інституту рослинництва та ґрунтознавства агробіологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України: М. В. Пати́ка, професор кафедри фітопатології імені академіка В. Ф. Пересипкіна, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН, М. Й. Піковський, доцент кафедри фітопатології імені академіка В. Ф. Пересипкіна, доктор сільськогосподарських наук, доцент, О. Л. Кляченко, професор кафедри екобіотехнології та біорізноманіття, доктор сільськогосподарських наук, професор; Н. В. Новицька, професор кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, професор; П. С. Вишнівський, професор кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, професор; Т. В. Антал, доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент; Л. А. Гарбар, доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент; А. В. Юник, доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент; О. І. Шутий, доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент; Р. В. Сонько, асистент кафедри рослинництва; Т. О. Хоменко, здобувачка ступеня доктора філософії.

Порядок денний: обговорення основних наукових результатів дисертації **Хоменко Тетяни Олексіївни** на тему: «**Регулювання біологічної активності та азотного режиму дерново-підзолистого ґрунту за застосування органічних технологій вирощування картоплі в умовах Західного Полісся**», поданої на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 201 «Агрономія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

Тему дисертації затверджено науково-технічною радою науково-дослідного інституту рослинництва і ґрунтознавства агробіологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 5 від «20» листопада 2020 року).

Дисертацію виконано на кафедрі ґрунтознавства та охорони ґрунтів імені професора М. К. Шикули агробіологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Науковий керівник: доктор сільськогосподарських наук, професор **Тонха Оксана Леонідівна**, проректор з науково-педагогічної роботи, професор кафедри ґрунтознавства та охорони ґрунтів імені професора М. К. Шикули Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Слухали: доповідь здобувачки Т. О. Хоменко про основні положення дисертації. Представлено обґрунтування актуальності, мету досліджень, наукову новизну, теоретичне значення результатів експериментальних досліджень з вивчення безпосереднього впливу біодеструктора стерні та біостимуляторів на продуктивність та якість картоплі, а також можливостей відновлення родючості дерново-підзолистого ґрунту, проаналізувавши його якісний склад, структуру та різноманіття мікробного комплексу в агрофітоценозі. Оцінено чисельність мікроорганізмів основних таксономічних і фізіологічних груп, у ризосфері картоплі в основні фази росту та розвитку культури за використання біодеструктора і біостимуляторів на дерново-підзолистому ґрунті, досліджено вплив різних біопрепаратів на поширення патогенів та спрямованість мікробних процесів у ризосфері картоплі, біологічну активність. Оцінено метагеном прокаріотного комплексу дерново-підзолистого ґрунту за використання біодеструктора стерні, проведено морфолого-генетичний аналіз, визначено основні агрохімічні, фізичні показники дерново-підзолистого ґрунту за органічної системи землеробства при вирощуванні картоплі та на перелозі. Оцінено вплив

біопрепаратів на формування біометричних показників, динаміку розвитку фотосинтетичного апарату, визначено ефективність впливу біопрепаратів на врожайність, його структуру та якісні показники картоплі столової. Оцінено економічну ефективність виросування органічної продукції за різного застосування біопрепаратів.

Здобувачці було поставлено 21 запитання, на які вона надала обґрунтовані відповіді та пояснення.

Виступили:

Науковий керівник – доктор сільськогосподарських наук, професор О. Л. Тонха, яка зазначила, що у період виконання наукових завдань та під час проведення досліджень Т. О. Хоменко проявила себе як цілеспрямована, старанна та відповідальна дослідниця. За час навчання в аспірантурі Т. О. Хоменко успішно виконала всі заплановані й поставлені перед нею завдання, передбачені програмою підготовки аспіранта та написання дисертації, підготувала статі та активно брала участь в українських та міжнародних конференціях. Науковий керівник зазначила, що дисертація є завершеним науковим дослідженням.

Експерти:

Патика М. В., доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН дав позитивну оцінку дисертації. Наукові положення, висновки та рекомендації характеризуються новизною, теоретичним і практичним значенням, а також достатньо обґрунтовані. Зміст дисертації повністю розкриває тему, за якою виконувалася наукова робота, відповідає меті та поставленим завданням. На основі аналізу дисертації експертом запропоновано дати їй загальну позитивну оцінку, як такої, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року (із змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України № 341 від 21 березня 2022 року, № 502 від 19 травня 2023 року та № 507 від 03 травня 2024 року), та рекомендувати дисертацію для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 201 «Агрономія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

Піковський М. Й., доктор сільськогосподарських наук, доцент відзначив актуальність теми дослідження, її наукову новизну, теоретичне та практичне значення роботи. Акцентував увагу на зауваженнях, що потребують редагування, зокрема стилістичні невідповідності, технічні і граматичні помилки. Відмітив необхідність уточнення теми відповідно до змісту дисертації. На основі аналізу дисертації експертом запропоновано дати їй загальну позитивну оцінку, як такої, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року (із змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України № 341 від 21 березня 2022 року, № 502 від 19 травня 2023 року та № 507 від 03 травня 2024 року), та рекомендувати дисертацію для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 201 «Агрономія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

В обговоренні результатів дисертації взяли участь: Балаєв А. Дж., доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН; Ковалишина Г. М., доктор сільськогосподарських наук, професор; Федосій І. О., кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Учасники обговорення зазначили, що дисертацію Т. О. Хоменко виконано на актуальну тему, робота має наукову новизну, важливе теоретичне та практичне значення, відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (із змінами, внесеними згідно

з наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31 травня 2019 року), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року (із змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України № 341 від 21 березня 2022 року, № 502 від 19 травня 2023 року та № 507 від 03 травня 2024 року).

Було підтримано пропозицію експертів про рекомендацію дисертації здобувачки для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 201 «Агрономія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

Постановили: заслухавши та обговоривши дисертацію Хоменко Тетяни Олексіївни на тему: «Регулювання біологічної активності та азотного режиму дерново-підзолистого ґрунту за застосування органічних технологій вирощування картоплі в умовах Західного Полісся», члени наукової ради науково-дослідного інституту рослинництва і ґрунтознавства агробіологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України ухвалили:

1. Актуальність теми дисертації. Вирощування сільськогосподарських культур сьогодні практично зосереджене на органічній, екологічно чистій системі, яка дозволяє скоротити витрати, водночас не знижуючи врожайність і якість продукції. Інтенсивні технології вирощування сільськогосподарських культур, які довгий час широко використовують в аграрному бізнесі, призвели до значної деградації ґрунтів, порушення екологічного балансу агроєкосистем. Тому сьогодні стрімко розвиваються технології органічного виробництва сільськогосподарської продукції, які передбачають відмову або обмеження від використання пестицидів і агрохімікатів з одночасною їх заміною на біопрепарати, які активують метаболізм рослин, можуть покращити їх продуктивність, без шкоди навколишньому середовищу чи споживачу.

Головні принципи органічного землеробства базуються на широкому використанні внутрішніх резервів ґрунту, забезпечують екологічну рівновагу та сприяють створенню стійких і збалансованих агроєкосистем, проте залишаються недосконало вивченими механізми відтворення мікробного біорізноманіття в ґрунтах за органічних технологій вирощування сільськогосподарських культур. Тому виникає потреба у пошуку шляхів формування високопродуктивних рослинно-ризобіальних систем, що включає підвищення продуктивності та якості сільськогосподарських культур.

2. Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямками Університету та кафедри. Наукове дослідження виконувалося впродовж 2021–2024 рр. та було складовою науково-дослідних робіт кафедри ґрунтознавства та охорони ґрунтів імені М. К. Шикули Національного університету біоресурсів і природокористування України відповідно до державних наукових тематик: «Розроблення науково-методичних основ формування збалансованих агрофітоценозів картоплі за органічного виробництва у зоні Західного Полісся» (номер державної реєстрації 0121U107759) та «Управління біологічною активністю і органічною речовиною для підвищення продуктивності чорноземів Лісостепу України за зміни клімату» (номер державної реєстрації 0123U102166).

3. Особистий внесок здобувачки в отриманні наукових результатів та вирішенні конкретного наукового завдання полягає у проведенні аналітичного огляду й самостійного аналізу спеціальної української та світової літератури, постановці завдань, розробленні методів їх вирішення, проведенні експериментальних досліджень, статистичній обробці отриманих результатів, їх теоретичному узагальненні й практичному впровадженні, підготовці до опублікування наукових статей.

4. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих авторкою рішень, висновків, рекомендацій. Достовірність наукових результатів

підтверджується даними польових і лабораторних досліджень, які проведено впродовж 2021–2024 рр. Результати досліджень було статистично проаналізовано з використанням сучасного програмного забезпечення. Експериментальні дослідження Т. О. Хоменко проведено на достатньому методичному рівні із застосуванням стандартизованих та загальноприйнятих методик і приладів. Наукові положення, висновки і рекомендації аргументовано результатами власних досліджень, відповідають меті та завданням наукової роботи.

5. Наукова новизна основних результатів дослідження полягає в тому, що вперше: для умов Західного Полісся України: встановлено, що застосування деструктора стерні «Екостерн», порівняно з контролем, сприяло формуванню вищого рівня мікробного біорізноманіття і трофічно складнішої будови філотипової структури ґрунтового мікробного прокаріотного комплексу; підтверджено позитивний вплив на підвищення індексу екофізіологічного біорізноманіття у діапазоні від очікуваного до високого за використання біодеструктора «Екостерн», що має позитивний вплив на родючість ґрунту; доведено позитивний вплив біостимуляторів росту рослин на зростання чисельності мікроорганізмів, які беруть участь у циклі карбону: педотрофів – «Стимпо» (+288 % до контролю), «Агат» без біодеструктора (+43 %) і «Регоплант» з біодеструктором (+44 %), оліготрофів – «Мікохелп» з «Агатом» і «Фітохелпом» без біодеструктора (+13–71 %); підтверджено зростання активності мікроорганізмів циклу нітрогену у ризосфері картоплі за використання біостимулятора «Агат» на фоні препарату «Мікохелп», яка відображалася у збільшенні (на 7–71 % порівняно з контролем) чисельності амоніфікаторів та бактерій роду *Azotobacter* (на 82–105 % без деструктора і 45 % за використання деструктора). За використання препаратів «Фітохелп» і «Стимпо» на фоні «Мікохелп» збільшувалася чисельність бактерій роду *Azotobacter* на 23–88 %. Виявлено позитивний вплив біодеструктора «Екостерн» на спрямованість мікробних процесів у ризосфері картоплі, про що свідчить наближення показників коефіцієнта мінералізації-імобілізації до 1 (зрівноважені процеси синтезу-деструкції), тоді як без застосування біодеструктора відбувалося зростання напруженості мінералізаційних процесів у ґрунті (показники Км.-і. збільшувалися у 0,8–1,6 раза).

6. Практична цінність результатів дослідження та їх впровадження полягає в обґрунтуванні, розробленні та впровадженні у виробництво комплексного застосування біодеструктора «Екостерн» (1,2 л/га) і біопрепаратів «Мікохелп» (2,0 л/га) + «Фітохелп», що дає змогу підвищити рентабельність виробництва картоплі на 14 %.

Результати наукової роботи впроваджено у ТОВ «Біотех ЛТД» Київської області на площі 130 га.

7. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації. За темою дисертації опубліковано 16 наукових праць, з яких 5 статей у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, науково-методичні рекомендації, 10 тез наукових доповідей.

**Статті у наукових виданнях,
включених до Переліку наукових фахових видань України**

1. **Khomenko T., Tonkha O., Pikovska O., Achasov A.** The influence of biological preparations on the microbiological activity of sod-podzolic soil for the cultivation of food potatoes. *Plant and Soil Science*. 2022. Vol. 13 (1). P. 60–66. (*Khomenko T. проведено дослідження щодо впливу біопрепаратів на направленість мікробіологічних процесів в дерново-підзолистому ґрунті, проведено статистичну обробку результатів. Tonkha O. взято участь в інтерпретації отриманих результатів, підготовці й оформленні публікації. Pikovska O. проведено літературний науковий пошук; Achasov A. проведено порівняльний аналіз наявних досліджень, які наближені до опублікованих авторами та визначено відповідні узгодження і відмінності*).

2. **Хоменко Т. О., Тонха О. Л., Пузняк О. М.** Зміна фактору ємності фосфору і калію у дерново-підзолистому ґрунті за органічної технології вирощування картоплі. Таврійський

науковий вісник. 2023. № 131. С. 238–246. (Хоменко Т. О. проведено агрохімічний аналіз ґрунту, статистичну обробку даних. Тонхою О. Л. взято участь в інтерпретації результатів, формулюванні висновків. Пузняк О. М. взято участь у пошуку літературних джерел, підготовці та оформленні матеріалів до публікації).

3. **Khomenko T.**, Tonkha O., Pikovska O. Humus and nitrogen content of sod-podzolic soil under the influence of biopreparations for potato cultivation. Plant and Soil Science. 2023. Vol. 14 (1). P. 82–95. (Khomenko T. взято участь у визначенні вмісту гумусу і сполук азоту за впливу біопрепаратів, особисто проведено статистичну обробку результатів. Tonkha O. взято участь в інтерпретації отриманих результатів, формулюванні висновків. Pikovska O. підготовлено й оформлено публікацію відповідно до вимог наукового видання).

4. **Хоменко Т. О.**, Тонха О. Л., Пузняк О. М., Гаврилук О. С. Оцінка комплексного впливу біопрепаратів на процес проходження індукції флуоресценції хлорофілу в листках картоплі за органічної технології вирощування. Наукові доповіді Національного університету біоресурсів і природокористування України. 2023. № 6 (106). (Хоменко Т. О. особисто проведено вимірювання, оброблено і систематизовано результати щодо впливу біопрепаратів на індукцію флуоресценції хлорофілу, визначено актуальність, сформульовано наукову новизну та мету проведених досліджень. Тонхою О. Л. взято участь в інтерпретації отриманих результатів, сформульовано висновки. Пузняк О. М. підготовлено й оформлено публікацію відповідно до вимог. Гаврилук О. С. проведено статистичну обробку результатів досліджень у публікації).

5. **Хоменко Т. О.**, Тонха О. Л. Оцінка біологічної активності дерново-підзолистого ґрунту за застосування органічних технологій вирощування картоплі. Наукові доповіді Національного університету біоресурсів і природокористування України. 2024. № 1 (10). (Хоменко Т. О. особисто проведено дослідження щодо впливу біопрепаратів на мікробіом, мікробіологічну активність ґрунтів, статистичну обробку результатів, підготовлено й оформлено публікацію відповідно до вимог наукового видання. Тонхою О. Л. взято участь у формулюванні актуальності, наукової новизни, інтерпретації отриманих результатів і висновків).

Науково-методичні рекомендації

6. Пузняк О. М., Дуць І. З., Гонта Н. А., Кицун Г. В., Ігнатійчук Т. С., Кузьмич Г. М., **Хоменко Т. О.**, Свищевський П. С., Микулець С. Я. Наукові основи формування збалансованих агрофітоценозів та підвищення екологічно безпечних та високопродуктивних систем органічного землеробства за вирощування картоплі у зоні Західного Полісся: методичні рекомендації. Луцьк, 2023. 82 с. (Хоменко Т. О. особисто проведено дослідження щодо впливу біопрепаратів на розвиток патогенів, хвороб картоплі за органічного землеробства. Пузняк О. М. проведено статистичну обробку результатів, взято участь в інтерпретації отриманих результатів. Дуць І. З. сформульовано актуальність і наукове значення рекомендацій. Гонтою Н. А. проведено науково-літературний пошук щодо принципів організації органічного землеробства в Україні та світі. Кицун Г. В. проведено науково-літературний пошук щодо наявних шляхів вирішення проблеми збереження і відновлення агрофітоценозів. Ігнатійчук Т. С. проведено науково-літературний пошук щодо актуальних, екологічно безпечних систем захисту картоплі. Кузьмич Г. М. проведено науково-літературний пошук щодо особливостей кісного складу, структури та мікробного різноманіття ґрунтів Західного Полісся. Свищевським П. С. проведено аналіз і порівняльну характеристику результатів досліджень у всіх опрацьованих літературних джерелах; Микулець С. Я. підготовлено й оформлено рекомендації).

Тези наукових доповідей

7. **Хоменко Т. О.**, Куц О. В., Мельник О. В., Білівець І. І. Ефективність мікробного препарату мікофренд за вирощування картоплі в Лісостепу України. Теоретичні і практичні аспекти розвитку галузі овочівництва в сучасних умовах: III Міжнародна науково-практична конференція, с. Селекційне Харківської області, 23 липня 2020 року: тези доповіді. Харків, 2020. С. 98. (Хоменко Т. О. проведено дослідження щодо ефективності «Мікофренд» у вирощуванні картоплі, систематизовано результати досліджень, взято участь

у підготовці презентації та доповіді до виступу, особисто здійснено публічний виступ на конференції. Куц О. В. проведено статистичну обробку результатів. Мельник О. В. взято участь у формулюванні актуальності досліджень і висновків. Білівець І. І. проведено науково-літературний пошук і його аналіз).

8. Хоменко Т. О. Фактор ємності фосфорного фонду дерново-підзолистого ґрунту за внесення біопрепаратів в органічній сівозміні. Шляхи інноваційного розвитку агропромисловництва в Україні: Всеукраїнська науково-практична конференція, м. Рівне, 15 червня 2022 року: тези доповіді. Рівне, 2022. С. 14.

9. **Хоменко Т. О.**, Пузняк О. М. Вплив біопрепаратів на урожайність картоплі за органічної технології вирощування в умовах Західного Полісся. Поєднання науки, освіти, практичного виробництва і справедливого продажу якісної органічної продукції: XIII Міжнародна науково-практична конференція, м. Вінниця, 23 червня 2022 року: тези доповіді. Вінниця, 2022. С. 156. (Хоменко Т. О. проведено облік урожайності картоплі під впливом біопрепаратів, взято участь у підготовці й оформленні матеріалів публікації та презентації, особисто здійснено усну доповідь на конференції. Пузняк О. М. проведено статистичну обробку результатів, взято участь у проведенні науково-літературного пошуку, формулюванні актуальності досліджень і висновків).

10. **Хоменко Т. О.**, Тонха О. Л., Пузняк М. О. Вплив біопрепаратів на підвищення родючості дерново-підзолистого ґрунту в умовах Західного Полісся. Сучасний стан ґрунтового покриву України в умовах збройної агресії російської федерації: Міжнародна науково-практична конференція, м. Харків, 20 жовтня 2022 року: тези доповіді. Харків, 2022. С. 161. (Хоменко Т. О. проведено аналіз впливу біопрепаратів на вміст гумусу у дерново-підзолистому ґрунті, взято участь у підготовці й оформленні матеріалів публікації та презентації, особисто здійснено усну доповідь на онлайн конференції. Тонхою О. Л. взято участь у формулюванні актуальності, наукової новизни та висновків. Пузняк М. О. проведено статистичну обробку результатів, взято участь в інтерпретації отриманих результатів).

11. Корсун С. Г., **Хоменко Т. О.**, Літвінова О. А. Мікробіологічний ресурс оптимізування стану ґрунту в агроценозах. Сучасний стан ґрунтового покриву України в умовах збройної агресії російської федерації: Міжнародна науково-практична конференція, м. Харків, 20 жовтня 2022 року: тези доповіді. Харків, 2022. С. 82. (Хоменко Т. О. проведено аналіз впливу біопрепаратів на показники родючості ґрунту і ґрунтового біоту, взято участь у підготовці й оформленні матеріалів публікації та презентації, особисто здійснено усну доповідь на онлайн конференції. Корсун С. Г. проведено науковий літературний пошук, систематизовано інформацію, взято участь у формулюванні актуальності та новизни досліджень. Літвіновою О. А. проведено статистичну обробку результатів, взято участь у формулюванні висновків).

12. **Хоменко Т.**, Тонха О., Пузняк О. Вплив біопрепаратів на агрофізичні властивості дерново-підзолистого ґрунту в органічній сівозміні. Науково-технічні засади розроблення, випробування та прогнозування сільськогосподарської техніки і технологій: XXIII Міжнародна наукова конференція, присвячена 75-річчю від дня заснування Укр НДПВТ ім. Л. Погорілого, смт Дослідницьке Київської області, 22 вересня 2023 року: тези доповіді. Київ, 2023. С. 178. (Хоменко Т. визначено агрофізичні властивості дерново-підзолистого ґрунту під впливом біопрепаратів, здійснено інтерпретацію результатів досліджень, взято участь у підготовці презентації та особисто здійснено усну доповідь на конференції. Тонхою О. взято участь у формулюванні актуальності, наукової новизни, мети та висновків. Пузняк О. проведено підготовку й оформлення публікації відповідно до вимог організаторів).

13. Хоменко Т. О. Динаміка показників рухомого калію в дерново-підзолистому ґрунті під впливом біопрепаратів за органічної технології вирощування картоплі. Вклад наукових інвестицій у розвиток агропромислового комплексу в умовах обмеженого ресурсного забезпечення та флуктуацій клімату: міжнародна науково-практична інтернет-конференція молодих учених і спеціалістів, м. Дніпро, 16–17 березня 2023 року: тези доповіді. Дніпро, 2023. С. 250.

14. Хоменко Т. О. Якісні показники бульб картоплі за органічної технології вирощування в умовах Західного Полісся. Поєднання науки, освіти, практичного виробництва і справедливого продажу якісної органічної продукції: XIV Міжнародна науково-практична конференція, м. Вінниця, 01 червня 2023 року: тези доповіді. Вінниця, 2023. С. 49.

15. Хоменко Т. О. Оцінка впливу біодеструктора на біологічне різноманіття ґрунту в умовах Західного Полісся. Інноваційні екологобезпечні технології рослинництва в умовах воєнного стану: II Всеукраїнська науково-практична конференція, м. Київ, 31 серпня 2023 року: тези доповіді. Київ, 2023. С. 178.

16. Хоменко Т. О. Контроль біологічних показників в контексті оцінки екологічної стійкості дерново-підзолистого ґрунту. Моніторинг ґрунтів: пріоритети досліджень для сприяння відновленню України: Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 04 грудня 2023 року: тези доповіді. Київ, 2023. С. 40.

8. Апробація основних результатів дослідження. Положення дисертаційного дослідження пройшли апробацію на: III Міжнародній науково-практичній конференції «Теоретичні і практичні аспекти розвитку галузі овочівництва в сучасних умовах» (с. Селекційне Харківської області, 2020 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції «Шляхи інноваційного розвитку агровиробництва в Україні» (м. Рівне, 2022 р.); XIII Міжнародній науково-практичній конференції «Поєднання науки, освіти, практичного виробництва і справедливого продажу якісної органічної продукції» (м. Вінниця, 2022 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасний стан ґрунтового покриву України в умовах збройної агресії російської федерації» (м. Харків, 2022 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасний стан ґрунтового покриву України в умовах збройної агресії російської федерації» (м. Харків, 2022 р.); XXIII Міжнародній науковій конференції, присвяченій 75-річчю від дня заснування Укр НДПВТ ім. Л. Погорілого «Науково-технічні засади розроблення, випробування та прогнозування сільськогосподарської техніки і технологій» (сmt Дослідницьке Київської області, 2023 р.); Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції молодих учених і спеціалістів «Вклад наукових інвестицій у розвиток агропромислового комплексу в умовах обмеженого ресурсного забезпечення та флуктуацій клімату» (м. Дніпро, 2023 р.); XIV Міжнародній науково-практичній конференції «Поєднання науки, освіти, практичного виробництва і справедливого продажу якісної органічної продукції» (м. Вінниця, 2023 р.); II Всеукраїнській науково-практичній конференції «Інноваційні екологобезпечні технології рослинництва в умовах воєнного стану» (м. Київ, 2023 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Моніторинг ґрунтів: пріоритети досліджень для сприяння відновленню України» (м. Київ, 2023 р.).

Ухвалили:

Внести зміни до теми дисертації та затвердити її у такій редакції: «Регулювання біологічної активності дерново-підзолистих ґрунтів та продуктивність картоплі столової за органічного землеробства в умовах Західного Полісся».

Дисертація здобувачки ступеня доктора філософії Хоменко Тетяни Олексіївни на тему: «Регулювання біологічної активності дерново-підзолистих ґрунтів та продуктивність картоплі столової за органічного землеробства в умовах Західного Полісся» є завершеною кваліфікаційною науковою працею, у якій вирішено конкретне наукове завдання, зокрема розроблено прикладні рішення для підвищення продуктивності картоплі (сорт Партнер) за використання біодеструктора стерні та біостимуляторів в органічній системі землеробства, що має важливе значення для галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

Дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31 травня 2019 року), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44

від 12 січня 2022 року (із змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України № 341 від 21 березня 2022 року, № 502 від 19 травня 2023 року та № 507 від 03 травня 2024 року).

З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей здобувачки Хоменко Тетяни Олексіївни дисертація на тему: «Регулювання біологічної активності дерново-підзолистих ґрунтів та продуктивність картоплі столової за органічного землеробства в умовах Західного Полісся» рекомендується для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 201 «Агрономія» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

Рішення прийнято одноголосно.

**Головуючий на засіданні наукової ради
науково-дослідного інституту
рослинництва і ґрунтознавства
Національного університету біоресурсів
і природокористування України
доктор сільськогосподарських наук,
професор**

Дмитро ЛІТВІНОВ

**Експерти:
Професор кафедри фітопатології
імені академіка В. Ф. Пересипкіна
Національного університету біоресурсів
і природокористування України
доктор сільськогосподарських наук,
професор**

Микола ПАТИКА

**Доцент кафедри фітопатології
імені академіка В. Ф. Пересипкіна
Національного університету біоресурсів
і природокористування України
доктор сільськогосподарських наук,
доцент**

Мирослав ПІКОВСЬКИЙ

**Відповідальний за атестацію здобувачів
вищої освіти ступеня доктора філософії**

Сергій БОЯРЧУК